

УДК 656.072

М.Н. Дябло, В.Р. Халупа, О.П. Цьонь, к.т.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

РОЗРОБЛЕННЯ ГРАФІКІВ РУХУ ПАСАЖИРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

M.N. Diablo, V.R. Khalupa, O.P. Tson, Ph.D., Assoc. Prof.

DEVELOPMENT OF PASSENGER TRANSPORT SCHEDULES

Забезпечення повноцінного задоволення потреб населення в транспортних перевезеннях, підвищення культури працівників транспортної сфери, встановлення належного порядку і дисципліни на транспорті – одні із основних задач автоперевізних підприємств.

Пасажи́рські перевезення із використанням автомобільного транспорту зазнали важливого розвитку в дистанційному сполученні. Як показує досвід організації транспортних робіт на маршрутах, що з'єднують багато міст і промислових центрів, автомобільний транспорт має явні переваги у порівнянні із залізничним транспортом за транспортними витратами і капітальними вкладеннями у рухомий склад.

Створення розкладів руху є важливою задачею при плануванні та організації перевезень пасажирів.

Розклад руху громадського транспорту є важливим документом, який характеризує режим перевезень, своєчасне його виконання, умови праці водіїв і основні експлуатаційні показники функціонування рухомого складу.

Графік руху являє собою єдиний документ - план, який відображає, з однієї сторони, потреби у пасажирському транспорті і, з іншого, можливості підприємств автомобільного транспорту.

Розклад руху пасажирського транспорту загального користування повинен забезпечувати:

- найкращі умови та комфорт перевезень пасажирів з мінімальним часом поїздки;
- велику регулярність автобусного сполучення по всьому маршруту;
- нормативні умови роботи та відпочинку водіїв і кондукторів.

Для планування розкладу руху громадського транспорту загального користування необхідні наступні дані:

- матеріали досліджень пасажиропотоку і розрахунки інтервалів руху;
- встановлені нормативи часу на перевезення;
- дані про нульовий пробіг транспортних засобів;
- допустимі форми і норми організації роботи та відпочинку водіїв транспортних засобів;
- розклади руху автобусів та інших видів транспорту на маршрутах;
- дані про функціонування підприємств, організацій і промислових установ.

Процес складання графіків руху маршрутного транспорту загального користування займає багато часу. Слід зазначити, що на кожному міському маршруті графік змінюється кілька разів протягом року: розробляються два літніх і зимових графіки, що передбачають сезонні зміни пасажиропотоків. Для кожного сезону створюються розклади на будні та вихідні дні. Ці обставини призвели до того, що розрахунки з планування графіків роботи на пасажирських маршрутах громадського транспорту на транспортній мережі проводяться за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, використання якого є необхідним у сучасних процесах автоматизації планування функціонування міської транспортної системи.